

Goig de Santa Bàrbara

Fígols

Ubicació

Comarca: Berguedà

Lloc/Adreça: Fígols

Coordenades:

Latitud: 42.180905205416

Longitud: 1.8361946940422

UTM Est (X): 403889

UTM Nord (Y): 4670518

Classificació

Número de fitxa 08080 - 135

Àmbit: Patrimoni immaterial

Tipologia Música i dansa

Estil / època: Modern

Segle s.XVIII

Estat de conservació Bo

Protecció Inexistent

Tipus de protecció: Inexistent

Accés Obert

Ús actual: Religios/Cultural

Titularitat Privada

Titular: Bisbat de Solsona

Autoria de la fitxa Joel Colomer Casamitjana

Data de registre de la fitxa: dj., 10/07/2025 - 18:10

Descripció

Goig de Santa Bàrbara, patrona dels miners. El text recull:

Dins el temple i dins la mina

brollarà l'oració,
Santa Bàrbara, heroïna,
Verge i Màrtir del Senyor.

Contemplem la nit tan bella
que us omplia el pensament,
i en l'ullet de cada estrella
que perfora el firmament,
la fe nostra hi endevina
el mirar del Creador.

Tres finestres, de llum clara
la capella us guarniran
com imatges de Déu Pare,
de Déu Fill i Esperit Sant.
Feu capella cada mina
dins la fosca del carbó.

...

Fígols, Saldes i Vallcebre,
Collet, Gòsol, Massanés
us invoquen i us veneren
amb Aspà i Coll de Pradell,
puix que el vostre esguard s'inclina
sobre tota aflicció.

Història

Els goigs són composicions poètiques de caràcter religiós que s'han cantat tradicionalment a Catalunya, el País Valencià, les Illes Balears i altres zones de parla catalana des de l'edat mitjana. Estan dedicats principalment a la Mare de Déu, a Crist o als sants patrons locals, i tenen com a objectiu lloar la figura

invocada i demanar-ne protecció o favors. A més, constitueixen un testimoni viu de la devoció popular i de la cultura oral i escrita de les comunitats rurals i urbanes. Els goigs es presenten en forma de poema estròfic, gairebé sempre en vers octosíl·lab i amb tornada (una estrofa que es repeteix), que facilita la seva memorització i recitació col·lectiva. Musicalment, són senzills i repetitius, la qual cosa permetia que fossin cantats pel poble durant les celebracions litúrgiques, romeries, aplecs i festes majors. Els primers goigs documentats daten dels segles XIII i XIV i tenien una estructura més complexa, influïda per la poesia trobadoresca i els ritmes llatins. A partir del segle XVII, es van popularitzar enormement gràcies a la impremta, i molts s'estampaven en fulls solts decorats amb gravats, sovint amb la imatge del sant o de la verge a qui s'adreçaven. Aquests fulls, coneguts com a goigs impresos, es venien o es repartien en esglésies i santuaris, i han estat una font documental molt valuosa per a l'estudi de la religiositat popular. Malgrat el seu origen religiós, els goigs tenen també una gran importància literària i patrimonial. A través dels goigs, s'ha transmès la memòria de miracles, llegendes locals, patrons protectors i identitats comunitàries. En molts pobles catalans, encara avui es conserven i es canten els goigs propis durant la festa major o en l'aplec anual, convertint-los en una expressió viva del folklore i la tradició.

Bibliografia

MASSOT i MUNTAER, Josep (1971). *Els goigs catalans*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

AMADES, Joan (1950). *Goigs tradicionals*. Barcelona: Selecta.

MARTÍ i BONET, Joan (1985). *Els goigs: història, tipologia i funció*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

TORRENTS, Ricard (1993). *Els goigs: patrimoni religiós i cultural dels Països Catalans*. Vic: Eumo Editorial.

CORMAND, Jordi (1997). *Els goigs en la cultura popular catalana*. Barcelona: Fundació Jaume I.

SERRA, Josep (2002). *Els goigs a Catalunya: música i devoció popular*. Girona: Diputació de Girona.

BOTINES, Anna (ed.) (2010). *Catàleg de goigs de la Biblioteca de Catalunya*. Barcelona: Biblioteca de Catalunya.

GOIGS en HONOR de Santa Bàrbara

PATRONA dels MINERS BISBAT de SOLSONA

Dins el temple i dins la mina
brollarà l'oració,
Santa Bàrbara, heroïna,
Verge i Màrtir del Senyor.

Contemplem la nit tan bella
que us omple el pensament,
i en l'ullet de cada estrella
que perfora el firmament,
la fe nostra hi endevina
el mirar del Creador.

Tres finestres, de llum clara
la capella us guarniran
com imatges de Déu Pare,
de Déu Fill i Esperit Sant.
Feu capella cada mina
dins la fosca del carbó.

Contra els falsos déus que honora
la ceguesa del pagó,
l'únic Déu que la fe adora
traba en vostre cor altor,
feu-nos llum a la retina,
quan revé la passió.

Vostre pare us perseguia
amb l'espasa nua al braç,
quan la roca que us cloïa,
esbertant-se, us obri pas.
Que la gràcia divina
trenqui el cor del peccador.

Com davalla la neu pura
sobre els vostres divuit anys!
De l'Espòs teniu fretura
dins la nit plena d'afany,
i a la vostre mà tan fina
no s'adueu el lliolló.

Esfullada, l'assutzena
sols canvia el color blanc,
damunt l'ara on s'ofrena,
per les roses de la sang...
Més Jesús us il·lumina
i us guareix dins la presó.

Mentre el foc els flancs us lleva,
com si el cos no s'en sentís
la mirada al cel s'eleva
amb les ales del somri.
Ara els llavis ens aïna
el somriure en el dolor.

I sofriu després encara
els martiris que Déu sap!
fins que el braç cruel del pare
sacrifica el vostre cap.
Gest d'esposa que es reclina
en els braços del Senyor.

Quan els llamps i la tronada
gargolegin el cel blau,
empareu-nos la mirada
amb l'arc-iris de la pau;
el devot vostre que fina
coroneu d'etern perdó!

Figols, Saldes i Vallcebre,
Collet, Gósol, Massanès
us invoquen i us veneren
amb Aspò i Coll de Pradell,
puix que el vostre esguard s'inclina
sobre tota aflicció.

Dins el temple i dins la mina
brollarà l'oració,
Santa Bàrbara, heroïna,
Verge i Màrtir del Senyor,

MÚSICA

ORACIÓ A SANTA BÀRBARA

V. Difusa est gratia in labiis tuis.

R. Propitèrea benedixit te Deus in aeternum

OREMUS

Deus qui inter cetera potentiam miracula etiam in sexu fragili victoriam martyrii contulisti: concede propitius; ut qui beatam Bàrbaram Virginis et Martyris tum natalitia colimus, per ejus ad te exempla gradiamur. Per Dominum etc.

Nihil Obstat - El Censor, Rafael Escuder, Pbro.

IMPRIMATUR Solsona, 25 de Mayo de 1930 T. VICENTE, Obispo de Solsona